

ИМЕ НА КОНТРОЛА

Контролата, като обект на програмата, има име, чрез което е достъпна и може да се манипулира. Стандартните конвенции за именуване изискват имената на контролите да започват с префикс, указващ типа им.

Примерите по-долу показват основните контроли, името на компонентата в Java, стандартния префикс, който е желателно да се използва при именуването им, и тяхното предназначение.

ПРИМЕРИ

Контейнер на контроли: Прозорец (форма)

Име по подразбиране: JFrame

Предназначение: Създава изпълнимо приложение с ГПИ и е основен контейнер.

Контейнер на контроли: Панел

Име по подразбиране: JPanel

Префикс: pnl

Предназначение: Може да се разполага във форма или в друг панел. Използва се и като основа за графика.

Контрола: Етикет

Име по подразбиране: JLabel

Префикс: lbl

Предназначение: Служи за визуализиране на едноредов текст. Текстът не може да се промени директно от потребителя.

Контрола: Текстово поле

Име по подразбиране: JTextField

Префикс: txt

Предназначение: Служи за въвеждане и излизане на едноредов текст.

Контрола: Бутон

Име по подразбиране: JButton

Префикс: btn

Предназначение: Служи за предизвикване на какво действие. Има текстов етикет.

Контрола: Стандартна диалогова кутия

Име по подразбиране: JOptionPane

Предназначение: Стандартна изскачаща диалогова кутия, която изисква въвеждане на текст или извежда информация.

ПРАВИЛО

1. При проектиране на формата се уточняват броят, типът и разположението на графичните компоненти.
2. Типът се избира според предназначението на контролата.
3. При разположението се търси естетичен дизайн – подравняване, хармонични цветове, подходящи шрифтове и гр.
4. Бутонът за изход обичайно се разполага в голната гясна част на формата.
5. Едва след това се пристъпва към създаването на формата в среда за програмиране.

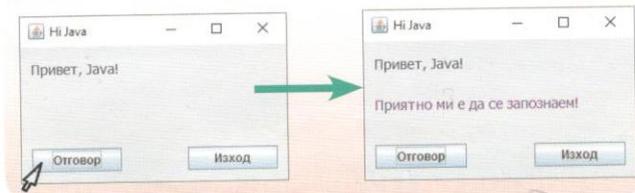
Форма

ЗАДАЧА

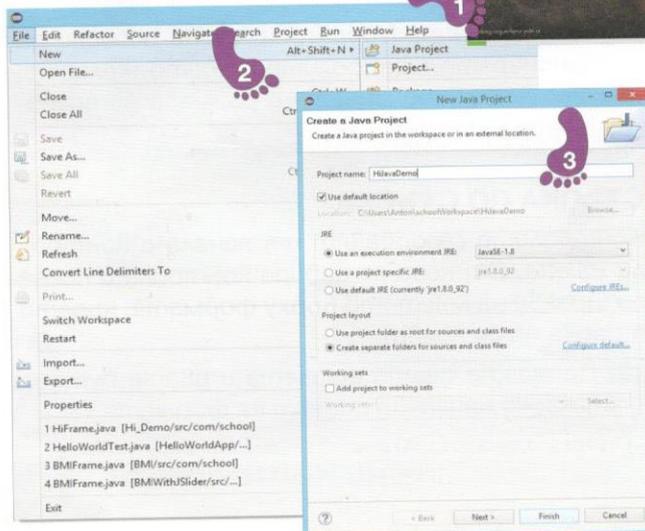
Създайте първото си приложение с ГПИ!

При натискане на бутона **Отговор** да се извежда текстът „Приветно ми е да се запознаем!“, а при натискане на **Изход** приложението да приключва работа.

СТЪПКА ПО СТЪПКА – създаване на приложение

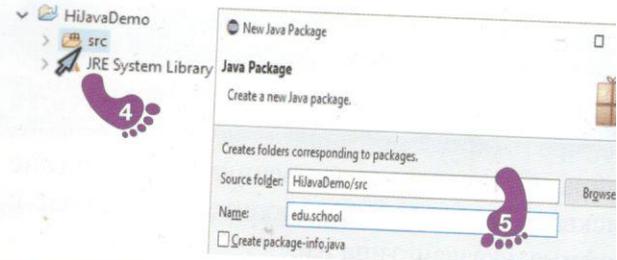
1. Стартирайте **Eclipse**.
2. Създайте нов проект от менюто **File** → **New** → **Java Project**.
3. Въведете име на проекта: **HiJavaDemo**.

СТЪПКА ПО СТЪПКА – създаване на пакет

В панела *Package Explorer* вече имате папка на проекта!

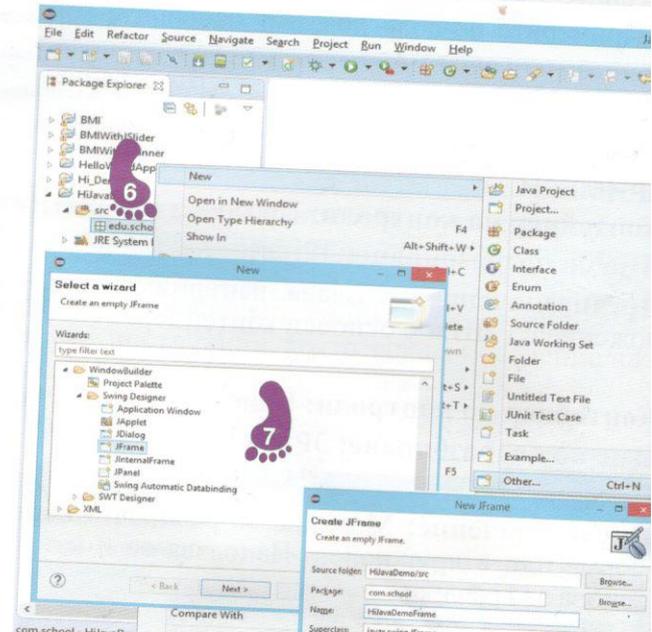
4. Създайте нов пакет, като щракнете с десния бутон на мишката върху папката **src** (вашият изходни кодове) и изберете **New** → **Package**.
5. Въведете име **edu.school**.

СТЪПКА ПО СТЪПКА – създаване на форма

В папката с изходни кодове се появи пакет **edu.school**. В него ще *опаковаме* нашата нова форма.

6. Щракнете с десния бутон на мишката върху пакета в панела за преглед на структурата на приложението.
7. Изберете **New** → **Other** → **WindowsBuilder** → **JFrame** и натиснете бутона **Next**.
8. Въведете име на формата и натиснете **Finish**.
9. **Eclipse** създава програмен код, създаващ приложение с формата. Можете да видите как изглежда в графичния редактор – раздела *Design*.
10. Въпреки че няма други компоненти, приложението работи. Стартирайте го, за да се уверите!

СВОЙСТВА НА ГРАФИЧНИ КОМПОНЕНТИ

Панелът *Свойства (Properties)* е контекстен – в него се настройват свойствата на контролата или контейнера, върху който сте щракнали.

СТЪПКА ПО СТЪПКА

11. Задайте следните свойства за вашата форма:

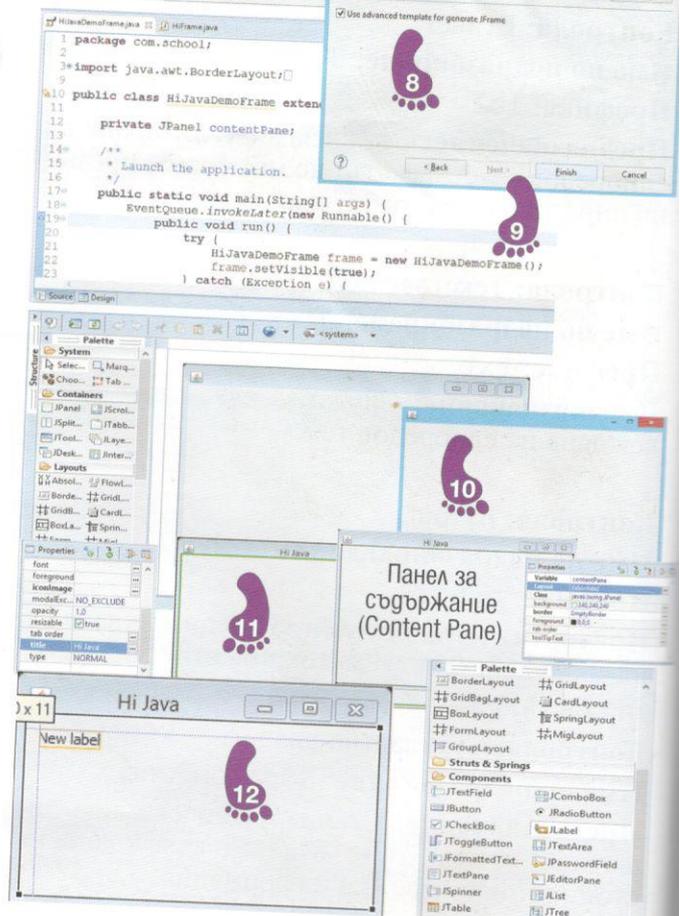
Title: *Hi, Java!*

Layout: *Absolute Layout*. Това ще ви позволи да позиционирате контролите, където желаете, независимо от позицията и размера на другите контроли.

СТЪПКА ПО СТЪПКА

Контролите се добавят от панела с контроли *Palette*. От него се избира контрола и после се щраква на мястото върху формата, където трябва да се появи.

12. Добавете двата етикета и двата бутона съгласно началния проект на формата.

ИМЕНУВАНЕ НА КОНТРОЛИ

Контролите се управляват от програмния код чрез техните имена. Правилното им именуване ви помага да се ориентирате за типа и предназначението им. Всяко име започва с префикс, свързан с типа на компонентата, и продължава с дума, описваща предназначението ѝ. Изписвайте втората дума след префикса, но с главна буква.

ЗАМЕЧАНИЕ

При проектиране на формата всеки обект се именува веднага след разполагането му върху нея!

СТЪПКА ПО СТЪПКА

12. Пренаменвайте всички контроли: щракнете върху контролата и след това променете свойството **Variable**.

Възможността за компоненти вече се виждат новите имена.

ЗАДАЧА

Задайте цвят и стил на текста на всяка компонента. Използвайте свойството **text**, за да зададете надписите, които ще се виждат от потребителя.

Направете вторият етикет невидим, като зададете стойност **false** на свойството **visibility**.

ФУНКЦИОНАЛНОСТ НА БУТОН

За да може приложението да реагира при щракване с мишката върху даден бутон, трябва да се опише **метод**, асоцииран със **събитието**, предизвикано от потребителя.

Методите са части от програмен код, чрез които се задава поведение на различните обекти. В тях може да се променят свойства на други компоненти или да се описват по-сложни серии от команди.

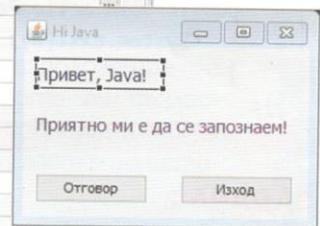
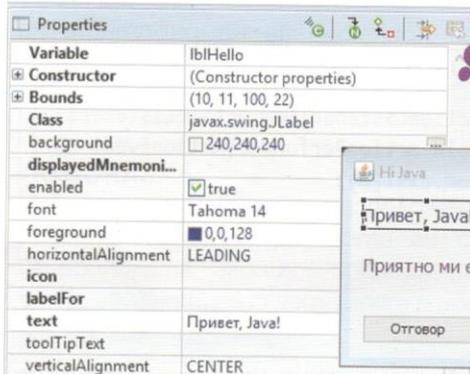
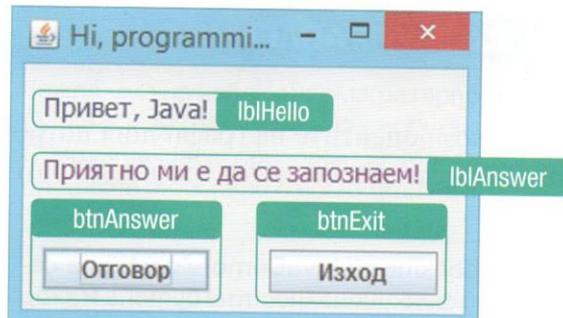
СТЪПКА ПО СТЪПКА

14. Щракнете с десния бутон на мишката върху бутон **Отговор** (*btnAnswer*).

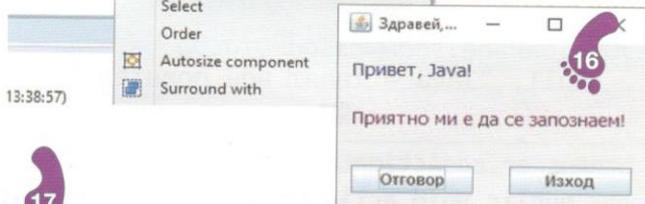
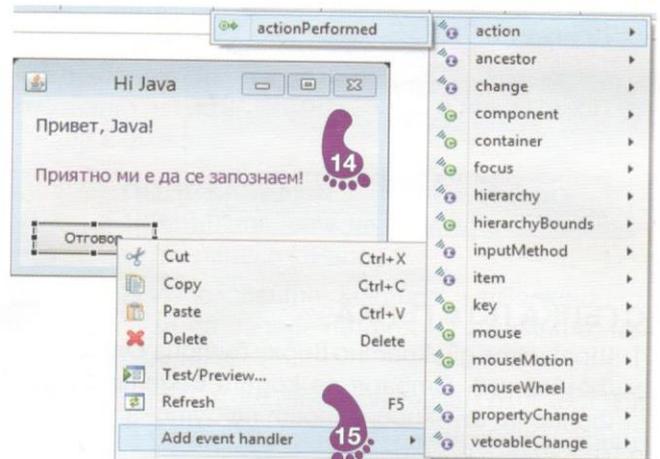
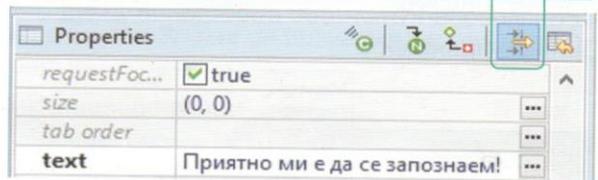
15. Изберете **Add event handler** → **Action** → **Action Performed**.

16. В създадения **метод** в програмния код запишете **lblAnswer.setVisible(true)**;

17. Стартирайте приложението и тествайте функционалността на бутон **Отговор**.

Ако не виждате някое свойство, използвайте бутона **Advanced Properties**.


```
btnAnswer.addActionListener(new ActionListener() {
    public void actionPerformed(ActionEvent arg0) {
        lblAnswer.setVisible(true);
    }
});
```

2.3.2. УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕТО НА КОМПОНЕНТИ

В ТЕМАТА:

- ✓ Кой са компонентите на графичния потребителски интерфейс.
- ✓ Как умело да управляваме графичния потребителски интерфейс.

ЗАДАЧА 1

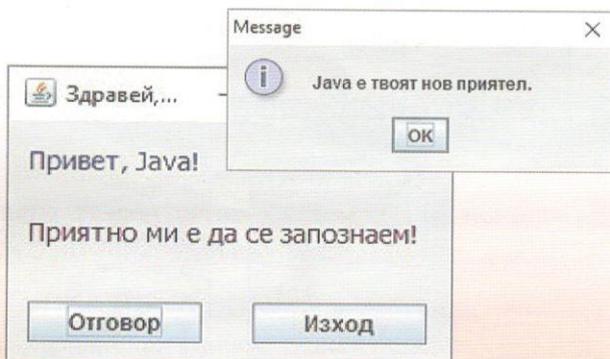
Отворете проекта **HiJavaDemo** и загайте самостоятелно функционалност на бутона **Изход** (*btnExit*).

Командата за приключване на работата на приложението е `System.exit(0)`;

```
btnExit.addActionListener(new ActionListener() {  
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {  
        System.exit(0);  
    }  
});
```

ЗАДАЧА 2

Добавете функционалност на бутон **Отговор** (*btnAnswer*) – при натискането му, освен визуализация на етикет *lblAnswer*, трябва да изскача и диалогова кутия със съобщение „Java е твоят нов приятел“.

СТЪПКА ПО СТЪПКА

1. Щракнете двукратно върху бутона **Отговор** (*btnAnswer*). Отваря се кодът с метода, дефиниращ функционалност на бутона.
2. Добавете командата:

```
JOptionPane.showMessageDialog  
(null, "Java е твоят нов приятел.");
```

```
btnAnswer.addActionListener(new ActionListener() {  
    public void actionPerformed(ActionEvent arg0) {  
        lblAnswer.setVisible(true);  
        JOptionPane.showMessageDialog(null, "Java е твоят нов приятел.");  
    }  
});
```

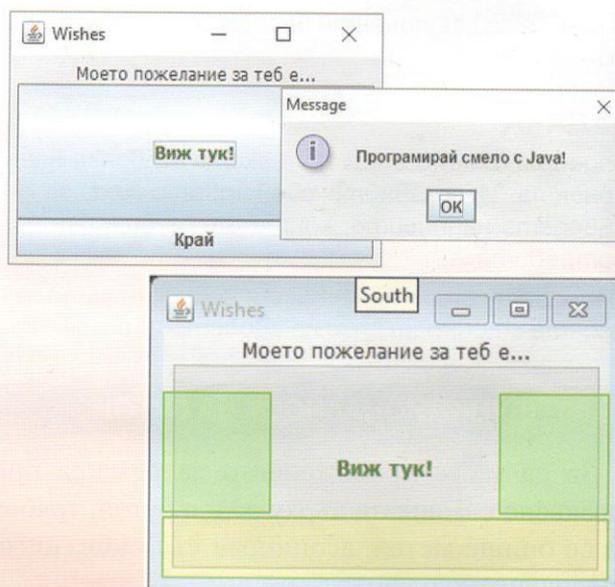
ЗАДАЧА 3

Като следвате стъпките от предходния урок, създайте приложение **Wishes**, което при натискане на бутон да извежда в стандартна диалогова кутия пожелание към приятелите ви.

В стъпка 11 за стойност на свойството **Layout** на панела със съдържание, асоцииран с формата, изберете *BorderLayout*.

Наблюдавайте промяната на изгледа на формата в графичния редактор при добавяне на компонента.

Различава ли се изгледът на работещото приложение от този на предходното?

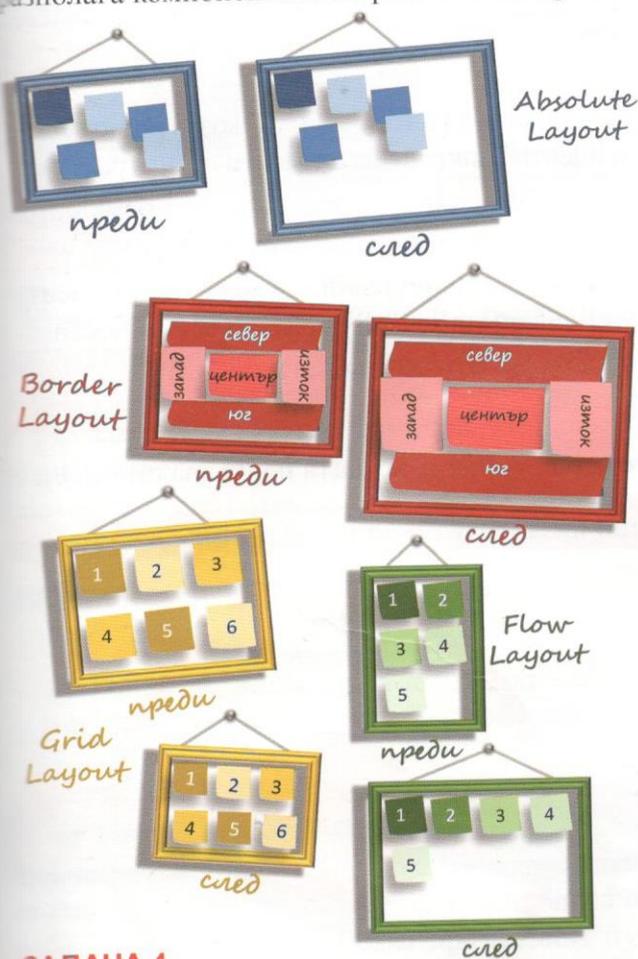

Имам нов приятел!

УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕТО НА КОМПОНЕНТИТЕ

Инструментите за управление на разположението на графичните компоненти (**Layout Managers**) задават различни предварително дефинирани зависимости между взаимното местоположение на контролите и контейнерите. Изборът на подходящо разположение (**Layout**) е определящ за естетичния изглед и удобната навигация при преоразмеряване на прозореца или визуализация на различни монитори. **Absolute Layout** разполага компонентите на абсолютни позиции, зададени в пиксели, спрямо горния ляв ъгъл на панела за съдържание. **Border Layout** разполага компонентите елктно в пет региона – изток, запад, север, юг и център. **Flow Layout** разполага компонентите еднопосочно – в ред или колона. **Grid Layout** разполага компонентите в правоъгълна мрежа.

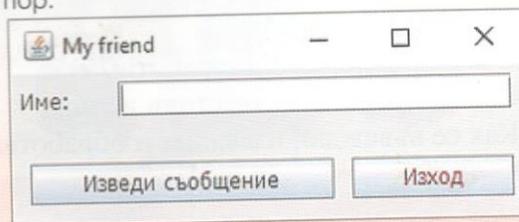

ЗАДАЧА 4

Потърсете допълнителна информация за разположенията на компоненти в Java.

ЗАДАЧА 5

Проектирайте форма, в която може да се въвежда име на човек. Формата трябва да има два бутона – за извеждане на съобщение и за изход. Създайте Java приложение **MyFriend**, в което опишете формата с помощта на графичния редактор.

ПОДСКАЗКА:

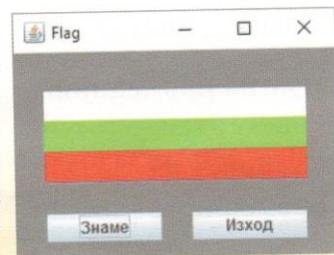
Изберете подходящо разположение за компонентите. Именувайте ги съгласно правилата. Задайте подходящи свойства, гарантиращи четимост и естетичен дизайн.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Създайте приложение с ГПИ, което при натискане на бутон **Знаме** да визуализира българското знаме.

Модифицирайте приложението така, че да показва груп на национален флаг. Помолете съучениците си да го стартират и да познаят на коя държава е флагът.

ПОДСКАЗКА:

- 1) За цветовете на знамето използвайте панели (JPanel).
- 2) Използвайте метода `setBackground`, за да зададете фон на панелите, например: `pnlColor1.setBackground(Color.WHITE);`
- 3) Отстранете синтактичната грешка, като добавите в началото на кода декларация `import java.awt.Color;`


```
1 package edu.school;
2
3 import java.awt.Color;

btnDrawFlag.addActionListener(new ActionListener() {
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        pnlColor1.setBackground(Color.WHITE);
        pnlColor2.setBackground(Color.GREEN);
        pnlColor3.setBackground(Color.RED);
    }
});
```